

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ
ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ

Датум 23. мај 2013.

**ИЗВЕШТАЈ О ПОДОБНОСТИ ТЕМЕ, КАНДИДАТА И МЕНТОРА ЗА ИЗРАДУ
ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ**

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ
<p>1. Датум и орган који је именовао комисију</p> <p>Одлуком на седници одржаној 26. фебруара 2013. Научно-наставног већа Филолошког факултета Универзитета у Београду образована је комисија за оцену подобности докторанта мр Софије Биланције и теме докторске дисертације под називом „Семантика каузативних конструкција у норвешком и српском језику“.</p> <p>2. Састав комисије са назнаком имена и презимена сваког члана, звања, назив уже научне области за коју је изабран у звање, датум избора у звање и назив факултета, установе у којој је члан комисије запослен:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Др Зорица Ковачевић, доцент (датум избора у звање доцента 27.11.2012.), ужа научна област Скандинавистика, предмет Скандинавистика, Филолошки факултет Универзитета у Београду2. Др Рајна Драгићевић, редовни професор (датум избора у звање редовног професора 15.05.2013.), ужа научна област Савремени српски језик, Филолошки факултет Универзитета у Београду3. Др Весна Половина, редовни професор (датум избора у звање редовног професора 18.05.2001.), ужа научна област Општа лингвистика, предмет Општа лингвистика, Филолошки факултет Универзитета у Београду4. Др Зорка Кашић, редовни професор (датум избора у звање редовног професора 04.11.2002.), ужа научна област Лингвистика, предмет Лингвистика, Фонетика, Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију Универзитета у Београду
II БИОГРАФИЈА КАНДИДАТА
<p>Софија Биланцијарођена је 11.10.1975. у Београду. Од 2000.г. ради на Филолошком факултету Универзитета у Београду, на Групи за скандинавске језике и књижевности, прво као асистент-приправник, од 2005.г. на радном месту асистента (реизабрана 2009.г.), и од 2013. на радном месту вишег лектора за норвешки језик.</p> <p>Софија Биланција држи практичну наставу савременог норвешког језика на све четири године студија (<i>Савремени норвешки језик I-IV</i>; од 2009. г. <i>Савремени скандинавски језици (норвешки) од Г1 до Г8</i>), као и вежбе на предметима <i>Скандинавски језици 2</i> (Творба речи), <i>Скандинавски језици 3</i> (Лексикологија) и <i>Скандинавски језици 4</i> (Лексичка семантика).</p> <p>Групу за Скандинавске језике и књижевности Филолошког факултета Универзитета у</p>

Београду кандидаткиња је уписала школске 1994/95. године и дипломирала 1999. године са просечном оценом 9,22 чиме је стекла звање дипломираног филолога скандинавских језика и књижевности.

Постдипломске студије је уписала 1999. године на Филолошком факултету Универзитета у Београду, смер Наука о језику. Постдипломске студије кандидаткиња је завршила са просечном оценом 10,00. Магистарски рад под називом *Синонимија и семантичка еквиваленција глагола кретања у српско-норвешком речнику* одбранила је 1.06.2005.

У току додипломских студија кандидаткиња је два пута боравила у Норвешкој: 1995. године у тронедељној летњој школи у Бергену и током 1996/97. године на једногодишњем курсу норвешког и норвешке књижевности на Универзитету у Ослу. У току постдипломских студија је неколико пута боравила у Ослу као стипендиста, и као постдипломац и као предавач: 2000. године на Универзитету у Ослу где је похађала тромесечни курс лексикографије и прикупљала грађу за магистарски рад, 2001. на летњем течају за наставнике норвешког језика и 2003. на Високој школи у Ослу.

У неколико наврата кандидаткиња је учествовала на стручним семинарима за преводиоце са скандинавских језика: на Готланду (Шведска) 2004, у Лилехамеру (Норвешка) 2007 и на NORLA-семинару (Норвешка) 2009.

Више пута је учествовала и на семинарима и конференцијама за наставнике норвешког језика: Будимпешта 2001, Краков 2004, Dømmesmoen (Универзитет у Агдери) 2006, Вилњус 2011.

III БИБЛИОГРАФИЈА КАНДИДАТА

Магистарски рад:

Биланџија, Софија. (2005). Синонимија и семантичка еквиваленција глагола кретања у српско-норвешком речнику, (необјављен магистарски рад). Филолошки факултет Универзитета у Београду

Научни радови:

- 1) Биланџија, Софија (2012). Језик младих у Скандинавији и средства савремене комуникације. У: Б. Мишић Илић и Весна Лопичић (ур.), *Језик, књижевност, комуникација. Зборник радова* (с. 235-246). Ниш: Универзитет у Нишу.
- 2) Биланџија, Софија (2013). Нордијско језичко заједништво – (кључна) вредност или терет? – рад прихваћен за објављивање у зборнику *Језик, књижевност, вредности*. Ниш: Универзитет у Нишу.

Излагања на научним и другим скуповима:

- 1) *Филолошка истраживања данас*, Универзитет у Београду (26. и 27. 11. 2010.) са излагањем „Семантички параметри описа глагола кретања“
- 2) *Језик, књижевност, комуникација*, Универзитет у Нишу (15. и 16. 4. 2011.) са излагањем „Језик младих у Скандинавији и средства савремене комуникације“
- 3) *Језик, књижевност, вредности*, Универзитет у Нишу (27. и 28.4.2012.) са излагањем „Нордијско језичко заједништво – (кључна) вредност или терет?“
- 4) *Примењена лингвистика данас - ALT4*, Универзитет у Београду (12-14. 10. 2012.) са излагањем „Контрастивни метајезички инпут и усвајање каузативних конструкција у норвешком језику“

- 5) *Језик, књижевност, култура – стање и тенденције на почетку 20. вијека*, Универзитет у Новом Пазару (9.11.2012.) са излагањем на тему „Формална и семантичка обележја компаративних фразеологизама у немачком, норвешком и шведском језику: неки од изазова преводне еквиваленције“ (у коауторству са мр Браниславом Ивановићем и др Зорицом Ковачевић)

IV ОЦЕНА ДА ЈЕ КАНДИДАТ ПОДОБАН ДА РАДИ ДИСЕРТАЦИЈУ

Увидом у биографију и библиографију кандидата, комисија сматра да кандидат мр Софија Биланчија испуњава све услове за изградњу докторске дисертације.

V ОЦЕНА ПОДОБНОСТИ ПРЕДЛОЖЕНОГ МЕНТОРА НАПОМЕНА: -

За ментора је предложена др **Зорица Ковачевић (рођ. Манчић)**, доцент Филолошког факултета у Београду, Катедра за германистику.

Библиографија ментора са најмање 5 јединица релевантних за област из које се ради докторска дисертација.

- 1) О неким значењским разликама између локативних предлога *I* и *PÅ* у шведском језику и локативних предлога *У* и *НА* у српском / Зорица Манчић // *Philologia* : научно-стручни часопис за језик, књижевност и културу. – Београд, 2004. – бр. 2., стр. 25-32
- 2) Андерсен – превод, прерада, адаптација / Зорица Манчић // Зборник Матице српске за књижевност и језик. – Нови Сад : Матица српска, 2007. – Књига педесет пета, Свеска I, стр. 27-40
- 3) *Phraseologismen mit der somatischen Komponente Kopf im Deutschen und huvud im Schwedischen* / Анете Ђуровић, Бранислав Ивановић и Зорица Манчић // XXV међународни зnanствени скуп Актуална истраживања у примијењеној лингвистици – Осијек : 2011.
- 4) Неке фонетске специфичности фразеолошких формата у немачком и шведском језику/Бранислав Ивановић, Маја Матић и Зорица Ковачевић // *ALT4*, (14-16. 10. 2012), Филолошки факултет Универзитета у Београду (конференцијски рад предат за зборник радова и прихваћен по одобрењу уредништва зборника)
- 5) Формална и семантичка обележја компаративних фразеологизама у немачком, норвешком и шведском језику: неки од изазова преводне еквиваленције/Зорица Ковачевић, Бранислав Ивановић и Софија Биланчија // Међународни интердисциплинарни скуп „Језик, књижевност, култура – стање и тенденције на почетку XXI вијека – Нови Пазар : 2012.
- 6) Вантекстуални фактори у новијим транслатолошким студијама / Зорица Ковачевић // Међународни скуп Преводилаштво и друштво. Удружење научних и стручних преводилаца Србије – Београд : 2012.

Комисија сматра да др Зорица Ковачевић испуњава све услове за ментора ове

VI ОЦЕНА ПОДОБНОСТИ ТЕМЕ:

ОЦЕНА:

1. формулације назива тезе
(наслова)

Комисија закључује да је радни назив тезе „Семантика каузативних конструкција у норвешком и српском језику” прикладан и да добро репрезентује суштину предложене теме истраживања.

2. предмета (проблема)
истраживања

Опис теме:

Успостављање узрочних веза између догађаја и његових учесника сматра се једним од главних начина на који се структурира човеково искуство у вези са физичким и социјалним окружењем. Рад се бави семантиком каузативности у норвешком и српском језику путем контрастивне семантичке анализе *глаголских каузативних конструкција* у ова два језика. Каузативност и начини њеног изражавања, како у појединачним језицима, тако и на типолошком плану, предмет су несмањеног интересовања у последњих 40-50 година. Ипак, у нашој научној средини су истраживања каузативности као семантичке категорије релативно малобројна, док се у скандинавистици семантика каузативности још увек налази на периферији истраживања, те се о расветљености и евентуалној заокружености ове проблематике у датом тренутку ни у ком случају не може говорити.

Комисија закључује да предложени предмет истраживања у потпуности задовољава критеријуме својом сложености, актуелношћу и значајем у областима дисертације.

3. Библиографија прелиминарних истраживања

Кандидат је приложио библиографију од 86 библиографских јединица релевантних за истраживање. Овде наводимо јединице најзначајније за истраживање:

- 1) Ackerman, Farrell & John Moore (1999). Syntagmatic and paradigmatic dimensions of causee encodings. *Linguistics and Philosophy* 22: 1-44.
- 2) Алановић, Миливој (2004). Прилог типологији агенса (на примерима из српског, француског и немачког језика). *Прилози проучавању језика* 35: 193-204.
- 3) Алановић, Миливој (2011). *Каузативност – манипулативност : од концепта ка форми*. Нови Сад: Филозофски факултет.
- 4) Alexiadou, Artemis & Florian Schäfer. (2006). Instrument Subjects Are Agents or Causers. In D. Baumer et al. (eds.), *Proceedings of the 25th West Coast Conference on Formal Linguistics* (pp. 40-48). Somerville, MA: Cascadilla Proceedings Project.
- 5) Apresjan, Yuri D. (1992). *Lexical Semantics. User's Guide to Contemporary Russian Vocabulary*. Ann Arbor, MI: Karoma Publishers.

- 6) Babby, Leonard H. (1993). Hybrid causative constructions: Benefactive causative and adversity passive. In B. Comrie and M. Polinsky (eds.), *Causatives and Transitivity* (pp. 343-367). Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins Publishing Company.
- 7) Cohen, Leslie B. & Lisa M. Oakes (1993). How Infants Perceive a Simple Causal Event. *Developmental Psychology* 29 (3), 421-433.
- 8) Cohen, Leslie B. et al. (1999). The Development of Infant Causal Perception. In A. Slater (ed.), *Perceptual development: Visual, auditory and speech perception in infancy* (pp. 167-209). East Sussex, UK: Psychology Press Ltd.
- 9) Coleman, Timothy (2010). The benefactive semantic potential of 'caused reception' constructions. A case study of English, German, French, and Dutch. In F. Zúñiga & S. Kittilä (eds.), *Benefactives and malefactives: typological perspectives and case studies* (pp. 219-243). Amsterdam, Philadelphia: John Benjamins Publishing Company.
- 10) Comrie, Bernard (²1989). *Language universals and linguistic typology. Syntax and morphology*. Chicago: University of Chicago Press.
- 11) Croft, William (1991). *Syntactic Categories and Grammatical Relations. The Cognitive Organization of Information*. Chicago/London: The University of Chicago Press.
- 12) Croft, William (1998). The Structure of Events and the Structure of Language. In M. Tomasello (ed.), *The New Psychology of Language: Cognitive and Functional Approaches to Language Structure, Vol. 1* (pp. 67-92). New Jersey / London: Lawrence Erlbaum Associates.
- 13) Cruse, D.A. (1973). Some Thoughts on Agentivity. *Journal of Linguistics* 9: 11-23.
- 14) DeLancey, Scott (1991). *Event Construal and Case Role Assignment*. Proceedings of the Seventeenth Annual Meeting of the Berkeley Linguistics Society: General Session and Parasession on The Grammar of Event Structure, pp. 338-353.
- 15) Delbecque, Nicole & Bert Cornillie, eds. (2007). *On Interpreting Construction Schemas: From Action and Motion to Transitivity and Causality*. Berlin/New York: Mouton de Gruyter.
- 16) Dixon, R.M.W. (2000). A typology of causatives: form, syntax and meaning. In R.M.W Dixon & A. Y. Aikhenvald (eds.), *Changing valency. Case studies in transitivity* (pp. 30-83). Cambridge: Cambridge University Press.
- 17) Dowty, David (1991). Thematic Proto-Roles and Argument Selection. *Language* 67: 547-619.
- 18) Enger, Hans-Olav & Kristian Emil Kristoffersen (2000). *Innføring i norsk grammatikk. Morfologi og syntaks*. Oslo: LNU, Cappelen Akademisk Forlag.
- 19) Evans, Vyvyan & Melanie Green (2006). *Cognitive Linguistics: An Introduction*. Edinburgh: Edinburgh University Press.
- 20) Faarlund, Jan Terje (1978). *Verb og predikat. Ein studie i norsk verbalsemantikk*. Oslo: Universitetsforlaget.
- 21) Faarlund, Jan Terje, Svein Lie & Kjell Ivar Vannebo (1997). *Norsk referansegrammatikk*. Oslo: Universitetsforlaget.
- 22) Frawley, William (1992). *Linguistic Semantics*. New Jersey/London: Lawrence Erlbaum Associates.
- 23) Geeraerts, Dirk, ed. (2006). *Cognitive Linguistics: Basic Readings*. Berlin/New York: Mouton de Gruyter.
- 24) Geeraerts, Dirk & Hubert Cuyckens, eds. (2007). *The Oxford Handbook of Cognitive Linguistics*. Oxford: Oxford University Press.

- 25) Givón, Talmy (2001a). *Syntax: An Introduction. Volume 1*. Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins Publishing Company.
- 26) Givón, Talmy (2001b). *Syntax: An Introduction. Volume 2*. Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins Publishing Company.
- 27) Goddard, Cliff (1998). *Semantic Analysis. A Practical Introduction*. Oxford: Oxford University Press.
- 28) Golden, Anne, Kirsti MacDonald & Else Ryen (2008). *Norsk som fremmedspråk. Grammatikk*. Oslo: Universitetsforlaget.
- 29) Hagen, Jon Erik (²2000). *Norsk grammatikk for andrespråklærere*. Oslo: Gyldendal Akademisk.
- 30) Haiman, John (1980). The Iconicity of Grammar: Isomorphism and Motivation. *Language* 56 (3): 515-540.
- 31) Haspelmath, Martin (1987). *Transitivity alternations of the anticausative type*. Universität zu Köln: Institut für Sprachwissenschaft (Arbeitspapier nr. 5, Neue Folge).
- 32) Haspelmath, Martin (1993). More on the typology of inchoative/causative verb alternations. In B. Comrie and M. Polinsky (eds.), *Causatives and Transitivity* (pp. 87-111). Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins Publishing Company.
- 33) Haspelmath, Martin (2003). The Geometry of Grammatical Meaning: Semantic Maps and Cross-Linguistic Comparison. In Michael Tomasello (ed.), *The New Psychology of Language: Cognitive and Functional Approaches to Language Structure, Vol.2* (pp. 211-242). New Jersey/London: Lawrence Erlbaum Associates.
- 34) Hopper, Paul J. & Sandra A. Thompson (1980). Transitivity in Grammar and Discourse. *Language* 56: 251-299.
- 35) Hundt, Marianne (2007). *English mediopassive constructions. A cognitive, corpus-based study of their origin, spread, and current status*. Amsterdam, New York: Rodopi.
- 36) Iordanskaja, Lidija & Igor Mel'čuk (2002). Conversif ou Causatif? *Cahiers de lexicologie* 80 /1: 105-119.
- 37) Ивић, Милка (2000). О модификатору „улоге“ агенс. *Јужнословенски филолог* LVI/1-2: 463-467.
- 38) Ивић, Милка (2002). О појму „одговорност“ и „агентивној“ улози оруђа за вршење радње. *Јужнословенски филолог* LVII:15-22.
- 39) Kemmer, Suzanne (2003). Human Cognition and the Elaboration of Events: Some Universal Conceptual Categories. In Michael Tomasello (ed.), *The New Psychology of Language: Cognitive and Functional Approaches to Language Structure, Vol.2* (pp. 89-118). New Jersey/London: Lawrence Erlbaum Associates.
- 40) Kemmer, Suzanne & Arie Verhagen (1994). The grammar of causatives and the conceptual structure of events. *Cognitive Linguistics* 5/2: 115-156.
- 41) Kittilä, Seppo & Fernando Zúñiga (2010). Benefaction and malefaction from a cross-linguistic perspective. In F. Zúñiga & S. Kittilä (eds.), *Benefactives and malefactives: typological perspectives and case studies* (pp.1-28). Amsterdam, Philadelphia: John Benjamins Publishing Company.
- 42) Koontz-Garboden, Andrew (2009). Anticausativization. *Natural Language and Linguistic Theory* 27: 77-138.
- 43) Koontz-Garboden, Andrew & Beth Levin (2005). The morphological typology of change of state event encoding. In G. Booij et al. (eds). *On-line Proceedings of the*

- Fourth Mediterranean Morphology Meeting (MMM4), Catania, 21-23. September 2003*, pp.185-194.
- 44) Kulikov, Leonid I. (2001). Causatives. In M. Haspelmath et al. (eds.), *Language Typology and Language Universals, Vol.2* (pp. 886-898). Berlin, New York: Walter de Gruyter.
 - 45) Lakoff, George and Mark Johnson (1980). *Metaphors We Live by*. Chicago: The University of Chicago Press.
 - 46) Langacker, Ronald W. (1998). Conceptualization, Symbolization, and Grammar. In M. Tomasello (ed.), *The New Psychology of Language: Cognitive and Functional Approaches to Language Structure, Vol. 1* (pp. 1-40). New Jersey / London: Lawrence Erlbaum Associates.
 - 47) Langacker, Ronald W. (2008). *Cognitive Grammar. A Basic Introduction*. Oxford: Oxford University Press.
 - 48) Leira, Vigleik (1992). *Ordlaging og ordelement i norsk*. Oslo: Det Norske Samlaget.
 - 49) Lemmens, Maarten (1998). *Lexical perspectives on transitivity and ergativity. Causative constructions in English*. Amsterdam, Philadelphia: John Benjamins Publishing Company.
 - 50) Lemmens, Maarten (2002). The semantic network of Dutch posture verbs. In John Newman (ed.), *The Linguistics of Sitting, Standing, and Lying* (pp. 103-139). Amsterdam, Philadelphia: John Benjamins Publishing Company.
 - 51) Летучий, Александр (2005). Непрототипическая переходность и лабильность: фазовые лабильные глаголы. *Вопросы языкознания* 2005/4: 93—110.
 - 52) Liljestrang, Birger (1975). *Så bildas orden*. Lund: Studentlitteratur.
 - 53) Lipka, Leonhard (1982). Causatives and Inchoatives in English and their Treatment in Recent Lexicographic Practice. *Studia Anglica Posnaniensia* 14: 3-16.
 - 54) Loewenthal, Judith (2003): Meaning and use of causeless causative constructions with *laten* in Dutch. In A. Verhagen & J. van de Weijer (eds.), *Usage-Based Approaches to Dutch. Lexicon, grammar, discourse* (pp. 97-129). Utrecht: LOT.
 - 55) Lyngfelt, Benjamin (2007). Mellan polerna. Reflexiv- och deponenskonstruktioner i svenskan. *Språk & stil NF* 17: 86-134.
 - 56) McKoon, Gail & Talke Macfarland (2000). Externally and Internally Caused Change of State Verbs. *Language* 76: 833-858.
 - 57) Миличевић, Мајаи Драгана Радојевић (2011). Декаузативни и аутокаузативни реципрочни предикати у српском и италијанском језику. *Анали Филолошког факултета* 23/2: 183-205.
 - 58) Недялков, В.П. & Г.Г. Сильницкий (1969а). Типология каузативных конструкций. У: А.А.Холодович (ред.), *Типология каузативных конструкций. Морфологический каузатив* (с. 5-19). Ленинград: Наука.
 - 59) Недялков, В.П. & Г.Г. Сильницкий (1969б). Типология морфологического и лексического каузативов. У: А.А.Холодович (ред.), *Типология каузативных конструкций. Морфологический каузатив* (с. 20-50). Ленинград: Наука.
 - 60) Newman, John (2002). A cross-linguistic overview of the posture verbs 'sit', 'stand', and 'lie'. In J. Newman (ed.), *The Linguistics of Sitting, Standing, and Lying* (pp. 1-24). Amsterdam, Philadelphia: John Benjamins Publishing Company.
 - 61) Næss, Åshild (2006). Case semantics and the agent-patient opposition. In L. Kulikov, A. Malchukov & P. de Swart (eds.), *Case, Valency and Transitivity* (pp. 309-327).

- Amsterdam, Philadelphia: John Benjamins Publishing Company.
- 62) Paducheva, Elena (1998). Thematic Roles and the Quest for Semantic Invariants of Lexical Derivation. *Folia linguistica* 32/3-4: 349-363.
- 63) Paducheva, Elena (2000). Verbs implying semantic role of result: correlation between diathesis and aspectual meaning. *Linguistische arbeitsberichte* 75: 125-136.
- 64) Paducheva, Elena V. (2003). Is there an «anticausative» component in the semantics of decausatives? *Journal of Slavic Linguistics*, 11/1: 173-198.
- 65) Падучева, Елена В. (2004). *Динамические модели в семантике лексики*. Москва: Языки славянской культуры.
- 66) Paulsen, Geda (2011). *Causation and Dominance. A Study of Finnish Causative Verbs Expressing Social Dominance*. Åbo: Åbo akademis förlag.
- 67) Пипер, Предраг et al. (2005). *Синтаксис савременог српског језика. Проста реченица*. Београд: Институт за српски језик САНУ/Београдска књига/Матица српска.
- 68) Плунгян, Владимир. А. (2011). *Введение в грамматическую семантику: грамматические значения и грамматические системы языков мира*. Москва: Российский государственный гуманитарный университет (РГГУ).
- 69) Rackevičienė, Sigita (2005). Typology of Morphological Causatives in Lithuanian, Finnish and Norwegian. *Norsk Lingvistisk Tidsskrift* 23: 55-74.
- 70) Radetzky, Paula & Tomoko Smith (2010). An areal and cross-linguistic study of benefactive and malefactive constructions. In F. Zúñiga & S. Kittilä (eds.), *Benefactives and malefactives: typological perspectives and case studies* (pp. 97-120). Amsterdam, Philadelphia: John Benjamins Publishing Company.
- 71) Rawoens, Gudrun (2007). *Kausativa verbkonstruktioner i svenskan och nederländskan. En korpusbaserad syntaktisk-semantisk undersökning*. Universitet u Gentu: Doktorska disertacija.
- 72) Rice, Sally (1987). Towards a Transitive Prototype: Evidence from Some Atypical English Passives. *Proceedings of the Thirteenth Annual Meeting of the Berkeley Linguistics Society*, 422-434. Berkeley: Berkeley Linguistics Society.
- 73) Saeed, John I. (1997). *Semantics*. Oxford: Blackwell Publishers.
- 74) Saksena, Anuradha (1980). The Affected Agent. *Language* 56: 812-826.
- 75) Saksena, Anuradha (1982). Contact in Causation. *Language* 58: 820-831.
- 76) Schlesinger, I.M. (1989). Instruments as Agents: On the Nature of Semantic Relations. *Journal of Linguistics* 25: 189-210.
- 77) Scholl, Brian J. & Patrice D. Tremoulet (2000). Perceptual causality and animacy. *Trends in Cognitive Sciences*, 4/8, 299-309.
- 78) Shibatani, Masayoshi (1976a): Causativisation. In: M. Shibatani (ed.), *Syntax and Semantics, Vol. 5* (pp. 239-294). New York: Academic Press.
- 79) Shibatani, Masayoshi (1985). Passives and Related Constructions: A Prototype Analysis. *Language* 61/4: 821-848.
- 80) Shibatani, Masayoshi (2001): Some basic issues in the grammar of causation. In: M. Shibatani (ed.), *The Grammar of Causation and Interpersonal Manipulation* (pp. 1-22). Amsterdam, Philadelphia: John Benjamins Publishing Company.
- 81) Shibatani, Masayoshi & Prashant Pardeshi (2001): The Causative Continuum. In: M. Shibatani (ed.), *The Grammar of Causation and Interpersonal Manipulation* (pp. 85-126). Amsterdam, Philadelphia: John Benjamins Publishing Company.

- 82) Talmy, Leonard (2000). *Toward a cognitive semantics. Vol. II: Typology and Process in Concept Structuring*. Cambridge MA, London. MIT Press.
- 83) Taylor, John R. (1995). *Linguistic Categorization. Prototypes in Linguistic Theory*. Oxford: Clarendon Press.
- 84) Taylor, John R. (1998). Syntactic Constructions as Prototype Categories. In M. Tomasello (ed.), *The New Psychology of Language: Cognitive and Functional Approaches to Language Structure, Vol. 1* (pp. 177-202). New Jersey / London: Lawrence Erlbaum Associates.
- 85) Verhagen, Arie & Suzanne Kemmer (1997). Interaction and causation: Causative constructions in modern standard Dutch. *Journal of Pragmatics* 27: 61-82.
- 86) Viberg, Åke (2006). What One Verb Can Do: The Swedish Verb *göra* in a Crosslinguistic Perspective. In M. Suominen et al. (eds.), *A Man of Measure. Festschrift in the Honour of Fred Karlsson* (pp. 243–257). Turku: The Linguistic Association of Finland.

4. циљеви истраживања

Циљеви

Основни циљ истраживања се може посматрати као двојак. С једне стране, циљ рада су опис и анализа семантичких аспеката каузативности, а међу њих можемо убројити, између осталог, (а) однос ситуације која се у језику кодира као каузативна и њених учесника, те (б) семантичке типове каузативности, које дефинишу степен укључености и природа интеракције учесника. С друге стране, циљ рада јесте да се путем контрастивне анализе истраже и опишу главне линије конвергенције и дивергенције семантичке природе каузативности и формалних средстава којима се она може исказати у норвешком и српском језику.

Хипотезе

Рад је теоријски најшире смештен у оквиру *когнитивне лингвистике*. У овом одређењу се превасходно везујемо за то да у раду није реч о некаквом појму каузације у стварном свету, већ о начинима на које одређена језичка заједница категорише стварност око себе и дату ситуацију концептуализује; на тај начин се норвешки и српски језик могу разликовати у томе што говорници једног језика неку ванјезичку ситуацију са истим учесницима могу концептуализовати као каузативну, а говорници другог језика не (уп. термине *construal / competingconstruals*).

5. очекивани резултати

Како из теоријског оквира простиче да у овом раду семантику каузативности нужно идентификујемо са концептуализацијом каузативности/неког догађаја као каузативног, један од главних задатака јесте испитати сличности и разлике у начину на који говорници ова два језика успевају да из континуума догађаја издвоје некакву ситуацију као каузативну, те на које начине елементи тако концептуализоване и језички кодиране

ситуације могу да се профилишу (овде првенствено мислимо на познате когнитивистичке термине попут foregrounding, backgrounding, или Талмијеве термине gapping и windowingofattention). На основу истраживања очекује се изврстан степен концептуалног непоклапања између норвешког и српског језика, без обзира на постојање релативно сличних језичких средстава којима се маркирају каузативност/декаузативност.

6. план рада

Рад садржи увод, шест аналитичких поглавља и закључак. У *првом поглављу* се разматрају појмови каузалност/каузација/каузативност, ближе се одређују термини каузативна конструкција и каузативни глагол, и разматра се однос каузативности и прототипичне семантичке транзитивности. *Друго поглавље* се бави формалним начинима изражавања каузативне ситуације у виду глаголских конструкција у норвешком језику: аналитични и синтетични (морфолошки и лексички) каузатив. У *трећем поглављу* анализирају се семантички аспекти учесника каузативне ситуације, чији је број у литератури о каузативности приличан (агенс, узрок, узрочник, каузант, пацијенс, доживљавач), а о њиховом односу (и терминолошки и значењски), према мишљењу кандидаткиње, још увек нема довољно усаглашености. Потом се према дефинисаним семантичким улогама учесника у другом делу овог поглавља разматра анализа типова каузативности, дефинисаних према начину интеракције учесника и степену њихове умешаности и погођености (директна / индиректна, манипулативна / коерцивна (директивна), намерна/случајна, бенефактивна). У *четвртном поглављу* анализира се, на основу закључака из претходног поглавља, семантика прототипичних норвешких каузативних глагола *få* и *gjøre*, и већ традиционално препознатих прототипичних представника каузативних глагола на материјалу семантичких поља глагола нарушавања материјалног јединства ентитета (глаголи ломљења) и глагола убијања. У *петом поглављу* анализиран је однос каузативних глагола и њихових некаузативних парњака. Рад обухвата преиспитивање три најфреквентнија термина који се у овом односу користе у литератури о каузативности, а то су антикаузатив, декаузатив и инхоатив; потом се анализирају семантички аспекти декаузативације и семантичке рестрикције декаузативације. *Шесто поглавље* даје контрастивну анализу претходно анализираних аспеката у норвешком и српском језику.

7. методе истраживања

Будући да се когнитивна лингвистика и с њом когнитивна семантика пре могу назвати скупом сродних теоријских приступа него јединственом униформном теоријом, кандидаткиња у оквиру овако широког теоријског одређења теми приступа користећи примарно *теорију прототипа*, кроз чију призму (флексибилност и динамичност значења, степен припадности одређеној категорији и скаларност) анализира не само појмове каузативности и семантичке транзитивности и семантичке улоге учесника (Прото-Агенс, Прото-Пацијенс), већ и језичких структура којима се каузативност може исказати (нпр. континуум формалних израза/каузативних конструкција).

VII ЗАКЉУЧАК СА ОБРАЗЛОЖЕНОМ ОЦЕНОМ О ПОДОБНОСТИ ТЕМЕ

КАНДИДАТА: мр Софије Биланције

НАПОМЕНА: -

На основу наведених података о кандидату, Комисија констатује да је **мр Софија Биланција** подобна за израду докторске дисертације.

На основу постављених циљева и очекиваних резултата, Комисија констатује да је предложена тема подобна за израду докторске дисертације у областима **скандинавистика, србистика, семантика, лексикологија, синтакса, прагматика**.

На основу наведених података о предложеном ментору, Комисија констатује да је **др Зорица Ковачевић** **подобна за ментора** предложене докторске дисертације.

На основу изнетог, Комисија предлаже Наставно-научном већу Филолошког факултета Универзитета у Београду да донесе позитивне оцене о подобности кандидата **мр Софије Биланције** и предложене теме докторске дисертације, **„Семантика каузативних конструкција у норвешком и српском језику“**, а да се за ментора именује **др Зорица Ковачевић**, доцент Филолошког факултета у Београду.

ПОТПИСИ ЧЛАНОВА
КОМИСИЈЕ

1. _____

Др Зорица Ковачевић, доцент, Филолошки факултет Универзитета у Београду

2. _____

Др Рајна Драгићевић, редовни професор, Филолошки факултет Универзитета у Београду

3. _____

Др Весна Половина, редовни професор, Филолошки факултет Универзитета у Београду

4. _____

Др Зорка Кашић, редовни професор, Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију Универзитета у Београду